

Mål T-196/01

Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis mot Europeiska gemenskapernas kommission

”EUGFJ — Upphävande av ett finansiellt stöd —
Artikel 24 i förordning (EEG) nr 4253/88 — Felaktig bedömning —
Proportionalitetsprincipen — Rimlig tidsfrist — Motivering”

Förstainstansrättens dom (tredje avdelningen) av den 30 september 2003 . II - 3994

Sammanfattning av domen

- 1. Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering av nationella åtgärder — Upphävande av stöd från EUGFJ på grund av oegentligheter — Kommissionens skyldighet att visa förekomsten av överträdelser i genomförandet av projektet — Stödmottagarens skyldighet att visa att projektet överensstämmer med de tillämpliga bestämmelserna — Kommissionens skyldighet att ange de olika anmärkningarna i skrivelsen om inledande av förfarande — Informations- och lojalitetsplikt som åligger sökande och mottagare av stöd från EUGFJ (Rådets förordning nr 4253/88, artikel 24)*

2. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering av nationella åtgärder — Upphävande av stöd från EUGFJ på grund av oegentligheter — Nationellt projekt som finansieras med gemenskapsmedel och nationella medel — Bestämmelser som är tillämpliga på beslutet om upphävande av stöd — Gemenskapsrätt — Invändning om att projektet genomförs i enlighet med nationella regler — Otillåten*
(Rådets förordning nr 4253/88, artikel 24.2)
3. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Kommissionen har rätt att begära kompletterande information från mottagare av gemenskapsstöd*
4. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Upphävande av stöd från EUGFJ på grund av oegentligheter — Kommissionens skyldighet att ge stödmottagaren närmare upplysningar om de bestyrkande handlingar och närmare förklaringar som han bör inkomma med*
(Rådets förordning nr 4253/88, artikel 24)
5. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Upphävande av stöd från EUGFJ på grund av oegentligheter — Skyldighet för kommissionen att granska om åtgärden har genomförts — Föreligger inte*
(Rådets förordning nr 4253/88, artikel 24)
6. *Gemenskapsrätt — Principer — Proportionalitet — Upphävande av stöd från EUGFJ på grund av oegentligheter — Beslut att upphäva stöd som till viss del vilar på en oriktig bedömning — Ogiltigförklaring av beslutet i dess helhet — Kommissionens skyldighet att iakttäva proportionalitetsprincipen*
(Artikel 233 EG, rådets förordningar nr 2052/88 och nr 4253/88, artikel 23)
7. *Ekonomisk och social sammanhållning — Strukturåtgärder — Gemenskapsfinansiering — Förfarande för upphävande av stöd — Kommissionens skyldigheter — Iakttagande av en rimlig tidsfrist — Bedömningskriterier — Åsidosättande — Följder*
(Rådets förordning nr 4253/88, artikel 24)

1. Även om det inom ramen för det förfarande som föreskrivs i artikel 24 i förordning nr 4253/88, om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet, är kommissionen som efter en lämplig granskning av projektet skall visa förekomsten av överträdelser i genomförandet av projektet som skulle kunna berättiga att stöd upphävs, är stödmottagaren likafullt skyldig att utföra projektet i den form det godkänts och skyldig att tillförsäkra sig om att villkoren för beviljandet av stödet följs, såsom dessa villkor anges i beviljandebeslutet och dess bilagor. Följaktligen skall stödmottagaren, om kommissionen under sin granskning upptäcker omständigheter som antyder att det förekommer sådana överträdelser, kunna visa att projektet har genomförts helt i enlighet med de tillämpliga bestämmelserna och i synnerhet i enlighet med beviljandebeslutet. Det åligger stödmottagaren i synnerhet att bevisa de utgifter som bestridits, att dessa har en direkt anknytning till de olika åtgärder som ingår i projektet samt att dessa utgifter är lämpliga mot bakgrund av syftet med projektet.

I detta sammanhang spelar skrivelsen om inledande av förfarande en avgörande roll. I det här skedet av det administrativa förfarandet skall kommissionen nämligen efter sin granskning på ett tillräckligt tydligt sätt ange

de olika anmärkningar som avser genomförandet av projektet, detta för att göra det möjligt för stödmottagaren att komma in med den ovan beskrivna bevisningen.

I enlighet med den lojalitetsplikt stödmottagaren har till följd av skyldigheten att genomföra projektet som ett samarbete och med ömsesidigt förtroende, skall stödmottagaren i detta syfte förse kommissionen med alla bestyrkande handlingar och förklaringar som mot bakgrund av projektets karaktär och de finansiella villkor som föreskrivits i bilagorna till beviljandebeslutet framstår som nödvändiga för att skingra de tvivel som uttryckts av kommissionen. Det är nödvändigt att sökande och mottagare av gemenskapsstöd lämnar riktiga uppgifter till kommissionen som inte kan missleda denna, detta för att det kontroll- och bevissystem som införts för att kontrollera att villkoren för beviljande av stödet är uppfyllda skall fungera på ett korrekt sätt.

Inom ramen för bedömningen av rättsenligheten hos ett beslut om upphävande av gemenskapsstöd skall det således också undersökas om stödmottagaren har uppfyllt sin skyldighet att förse kommissionen med alla bestyrkande handlingar och förklaringar som mot bakgrund av projektets karaktär och de finansiella villkor som föreskrivits i bilagorna till beviljande-

beslutet framstår som nödvändiga för att kontrollera att projektet genomförs på ett riktigt sätt.

tagare av gemenskapsstöd om det framstår som nödvändigt för att fastställa att projektet genomförs korrekt.

(se punkterna 47–50)

2. De bestämmelser som är tillämpliga på beslutet om upphävande av gemenskapsstöd skall anses vara de gemenskapsrättsliga bestämmelserna, det vill säga i synnerhet artikel 24.2 i förordning nr 4253/88, om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet, och beviljandebeslutet, trots att projektet med titeln "Pilotprojekt avseende påskyndad återbildning av skogar i Grekland som har förstörts av brand" även har finansierats med nationella medel och följaktligen måste överensstämma med nationella regler. Stödmottagaren kan således inte begränsa sig till att inför kommissionen göra gällande att det godkända projektet har genomförts i enlighet med de nationella reglerna.

(se punkt 51)

3. Kommissionen har rätt att begära kompletterande information från mot-

Det är stödmottagaren, som är ansvarig för ledningen av projektet, som i princip är den som är bäst lämpad för att veta vilka uppgifter som skall lämnas till kommissionen för att visa att de utgifter som belastar projektet är motiverade. Om kommissionen i en särskild situation anser att den behöver närmare information än den som redan har ingivits för att kunna göra en fullgod granskning av projektet, bör den informera stödmottagaren om detta på ett tillräckligt konkret sätt för att denne skall ges möjlighet att innan förfarandet avslutas och stödet upphävs inkomma med dessa uppgifter till kommissionen.

(se punkterna 112, 113 och 116)

4. Avsaknaden av överensstämmelse mellan de arbetsuppgifter som anges i anställningskontraktet för en person som arbetar med ett projekt som finansieras med gemenskapsmedel och de arbetsuppgifter som denna person faktiskt har utfört och för vilka kostnader uppstår utgör inte ett ovedersägligt bevis för att det föreligger en överträdelse i den mening som avses i

artikel 24 i förordning nr 4253/88, om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet, och beviljandebeslutet.

Kommissionen kan inte klandra stödmottagaren för att denna inte har inkommit med handlingar som skulle kunna berättiga resekostnaderna för en person som arbetar för ett projekt som finansieras med gemenskapsmedel i förhållande till syftena med projektet utan att ha gett stödmottagaren närmare upplysningar om de bestyrkande handlingar och närmare förklaringar som han borde ha inkommit med.

(se punkterna 132 och 138)

5. I artikel 24 i förordning nr 4253/88, om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet, i vilken det föreskrivs att kommissionen kan besluta att vidta åtgärder för åter-

betalning av stödet om, i enlighet med vad som föreskrivs i punkt 2 i artikeln, granskningen visar någon överträdelse eller väsentlig förändring som påverkar villkoren för att genomföra verksamheten eller åtgärden och för vilken man inte ansökt om kommissionens godkännande, hänvisas det uttryckligen till överträdelser avseende villkoren för genomförande av den verksamhet som stödet utgått till, vilket omfattar överträdelser vid ledningen av denna.

Således kan det inte hävdas att de sanktioner som föreskrivs i artikel 24 i förordning nr 4253/88 endast kan tillämpas för det fall den finansierade åtgärden helt eller delvis inte har genomförts.

Således kan nämnda artikel 24 inte tolkas så, att kommissionen när den konstaterar omfattande överträdelser i administrationen av en åtgärd är tvungen att i samtliga fall granska om åtgärden har genomförts eller inte innan den kan upphäva stödet.

(se punkterna 205–208)

6. Med hänsyn till själva beskaffenheten av det finansiella stöd som beviljas av gemenskapen utgör skyldigheten att iaktta de finansiella villkoren för stödet, såsom dessa har angivits i beslutet om beviljande av stöd, en av mottagarens grundläggande skyldigheter, på samma sätt som skyldigheten att i praktiken genomföra projektet, och den utgör därmed en förutsättning för tilldelningen av gemenskapsstöd.

När kommissionen konstaterar att stödmottagaren har påfört det berörda projektet utgifter för vilka han varken har kunnat visa något direkt samband med projektet eller visat att de är berättigade kan kommissionen i princip upphäva det beviljade stödet. Kommissionen kan nämligen i detta sammanhang rimligen anse att varje annan sanktion än upphävande av hela stödet och återkrav av de belopp som betalats av EUGFJ riskerar att utgöra en inbjudan till bedrägeri, eftersom de som söker gemenskapsstöd skulle kunna frestas att göra konstruerade höjningar av de kostnader de hänför till ett projekt för att undkomma sin samfinansieringsskyldighet och för att erhålla den maximala nivå av stöd från EUGFJ som fastslagits i stödbeslutet, eller lämna falsk information eller förtiga vissa omständigheter för att erhålla stöd eller höja nivån på det sökta stödet, och därvid endast riskera att stödet sänks till den nivå som det skulle ha haft om det hade grundats på uppgifter

om sökandens verkliga kostnader eller om de uppgifter som sökanden lämnat hade varit riktiga.

När ett beslut om upphävande av gemenskapsstöd ogiltigförklaras i sin helhet, trots att det endast vilar på en oriktig bedömning vad avser vissa av de konstaterade oegentligheterna, åligger det icke desto mindre kommissionen att, i överensstämmelse med artikel 233 EG, med beaktande av vad som har fastställts i fråga om dessa överträdelser, besluta i enlighet med proportionalitetsprincipen om det fortfarande finns anledning att upphäva stödet eller om det finns anledning att vidta en annan åtgärd beträffande projektet.

(se punkterna 220 och 222–226)

7. I artikel 24 i förordning nr 4253/88, om tillämpningsföreskrifter för förordning nr 2052/88 om strukturfondernas uppgifter och effektivitet och om samordningen av deras verksamhet dels inbördes, dels med Europeiska investeringsbankens och andra befintliga finansieringsorgans verksamhet, föreskrivs inte någon särskild tidsfrist som kommissionen skall hålla inom ramen för ett förfarande om upphävande av ett stöd.

Enligt en allmän gemenskapsrättslig princip är kommissionen skyldig att iaktta en rimlig tidsfrist under administrativa förfaranden. Tidsfristen bedöms med hänsyn till de särskilda omständigheterna i varje enskilt fall och särskilt det sammanhang i vilket detta fall förekommer, de olika steg i förfarandet som har vidtagits, ärendets komplexitet dess betydelse för de olika berörda parterna.

Åsidosättandet av principen om iakttagande av en rimlig tidsfrist, under förutsättning att det har fastställts, motiverar dock inte att det ifrågasatta beslutet ogiltigförklaras med automatik.

(se punkterna 228–230 och 233)